

JAK WYGLĄDA INFORMATYZACJA KORESPONDENCJI POMIĘDZY URZĘDAMI?

Państwo chce zmniejszyć wydatki na administrację publiczną, dlatego już wkrótce list polecony z urzędu i sądu dostaniemy mailem. Nad ich dostarczeniem będzie czuwał Narodowy Operator Cyfrowy, który stworzy nowy system do zarządzania takimi wysyłkami. Trudno optymistycznie patrzeć na te plany, widząc, jak w praktyce wygląda obowiązkowa realizacja elektronicznej korespondencji między podmiotami publicznymi.

Już dwa lata temu weszła w życie nowelizacja ustawy [Kodeks postępowania administracyjnego](#), która nakłada na podmioty publiczne obowiązek wymiany korespondencji w postępowaniu administracyjnym drogą elektroniczną - art. 39(2). Zapytaliśmy 314 powiatów w Polsce (to wszystkie poza miastami na prawach powiatów), czy wywiązują się z tego obowiązku. Nie wywiązują się.

Na 205 urzędów, których odpowiedzi analizowaliśmy, jedynie 52 radzi sobie z tym zadaniem. To zaledwie 25%. Więcej starostw, bo aż 61, nawet nie odpowiada na wnioski o informację wysłane zwykłym mailem, choć prawdopodobnie do nich dotarły.

WNIOSEK O INFORMACJĘ PUBLICZNĄ

We wrześniu 2018 roku wysłaliśmy do 314 starostw powiatowych w Polsce wniosek o informację publiczną:

1. Czy starostwo powiatowe posiada wdrożony elektroniczny obieg dokumentów? (jeśli nie, proszę przejść do pytania nr 2).
 - A. Czy jest to główna forma dekretacji dokumentów, czy tylko wspomagająca?
 - B. Czy elektroniczny obieg dokumentów starostwa jest kompatybilny z platformą ePUAP?
2. Czy wszystkie decyzje administracyjne w sprawach, których dotyczy art. 39 kpa, są doręczane w sposób wskazany w tym artykule: [Koniec wymiany papierów między urzędami?](#)
3. Jeśli nie wszystkie ww. decyzje są przekazywane podmiotom publicznym za pomocą platformy ePUAP, to jakie względy organizacyjne/techniczne/inne stoją na przeszkodzie?

SPRAWDZAMY

J A K J E S T

4. Czy starostwo kontaktowało się z ministerstwem cyfryzacji w celu usunięcia ww. przeszkód?

Na nasz wniosek odpowiedziało 68% pytaných urzędów (214 z 314 starostw). Ze względów technicznych, przedstawionych w materiale źródłowym w załącznikach części „Informacje dodatkowe”, analizowaliśmy tylko 205 odpowiedzi.

CZY STAROSTWO POSIADA WDROŻONY ELEKTRONICZNY OBIEG DOKUMENTÓW?

Choć z odpowiedzi wynika, że 80% zbadanych urzędów ma tzw. EOD czyli Elektroniczny Obieg Dokumentów (dokładnie 163 na 205 urzędów), to aż w 91% (148 na 163) z nich jest to tylko wspomagająca forma zarządzania dokumentami. Jedynie w 20 przypadkach był to główny kanał przesyłania dokumentów. Wygląda na to, że w polskich urzędach wciąż królują segregatory, teczki i sterty papierów.

A ile spośród tych 163 systemów EOD jest kompatybilnych z ePUAPem (Elektroniczną Platformą Usług Administracji Publicznej)? Nie jest źle, bo aż 136 (83%). Z drugiej strony, jeśli urząd ma sprawnie obsługiwać elektroniczną wysyłkę decyzji administracyjnych, to podstawą w każdym urzędzie powinien być Elektroniczny Obieg Dokumentów kompatybilny z platformą ePUAP. A zatem, jeśli odnieść się do potrzeb badanej grupy, będzie to mniejszy procent - 66% badanych urzędów ma w ogóle szansę bez problemów wysyłać decyzje elektronicznie.

Robi to jednak jedynie 25% urzędów (52 na 205 zbadanych). Zatem zaledwie ćwierć realizuje wymogi ustawy, przesyłając drogą elektroniczną wszystkie decyzje administracyjne do innych urzędów.

DLACZEGO TO NIE DZIAŁA?

75% badanych urzędów (153) podało przyczyny, z powodu których nie jest w stanie realizować obowiązku nałożonego na nie przez artykuł 39(2) Kodeksu postępowania administracyjnego, czyli wymieniać się z innymi urzędami korespondencją jedynie za pośrednictwem elektronicznych skrzynek podawczych.

Najczęstszy powód nieprzesyłania decyzji drogą elektroniczną, podany przez 27% (41) urzędów, które podzieliły się przyczynami trudności, to objętość dokumentów, której ePUPAP nie udźwignie albo brak wielkoformatowego skanera.

W przypadku 12% (19) powiatów zgłaszających przyczyny niewypełniania przepisów ustawy, pojawia się twierdzenie, że problemem jest brak Elektronicznej Skrzynki Podawczej po stronie odbiorcy.

Kolejną częstą przyczyną rezygnowania z przesyłania dokumentów ePUAPem jest jego awaryjność. Taki powód podało 10% (15) urzędów z grupy, która wypowiedziała się w tym temacie.

SPRAWDZAMY

J A K J E S T

Zdaniem urzędów przeszkodą jest też konieczność przesłania oryginalnych dokumentów, na przykład przy dokumentacji budowlanej (12 wskazań).

Pojawiają się też problemy takie, jak niewystarczająca liczba podpisów elektronicznych, które są drogie (6 wskazań). Czasem, zamiast czekać na przełożonego z podpisem elektronicznym, urzędnik woli wysłać decyzję tradycyjną pocztą, zwłaszcza że często to same urzędy życzą sobie, by odpowiedź przyszła do nich w takiej właśnie formie.

Powodem niewypełniania wymogów ustawy bywa też opór urzędników przed wprowadzaniem nowości i zmian w dotychczasowym sposobie załatwiania spraw, czasem zaś ich niechęć do obsługi urzędzeń elektronicznych.

Choć niektórzy narzekają na brak środków na informatyzację urzędu, spora część melduje w swojej odpowiedzi, że ją wdraża. Jedni wdrażają EOD, inni podpisy elektroniczne czy obsługę ePUAPu.

Przyglądając się odpowiedziom urzędów, nie da się nie zauważyć, że wysyłanie decyzji przez ePUAP raczej nie działa niż działa, skoro udaje się to w całości tylko niewielkiej części urzędów, a lista przeszkód wskazanych przez starostwa jest bardzo długa.

CZY URZĘDY ZGŁASZAJĄ PROBLEMY DO MINISTERSTWA CYFRYZACJI?

Na 153 urzędy, które w odpowiedzi na nasz wniosek zgłaszały problemy, tylko 11 poinformowało o nich resort cyfryzacji. Może zatem ministerialni urzędnicy żyją w przekonaniu, że tylko nikły procent użytkowników ma problem z realizacją ich wytycznych?. Żeby nie tkwili w błędzie, prześlemy im wyniki naszego badania i zachęcimy do wyjaśnienia wątpliwości, wprowadzenia koniecznych zmian po stronie państwa i aktywnego wspierania samorządów we wprowadzaniu zmiany.

INFORMACJE DODATKOWE

Wszystkie odpowiedzi urzędów są dostępne w naszym systemie do zbierania danych, pod tym adresem: <https://fedrowanie.siecobywatelska.pl/monitoringi/elektroniczny-obieg-dokumentow-w-powiatach>

Przeanalizowane dane z 205 urzędów można obejrzeć, dalej analizować i promować. Dostępne są w pliku https://siecobywatelska.pl/wp-content/uploads/2019/06/SLL_papierologia_wyniki.pdf. Mogliśmy przedstawić je w postaci zbiorczej analizy dzięki innowacyjnemu serwisowi do społecznościowej analizy danych publicznych - [Sprawdzamy, jak jest](#). Użytkownicy serwisu czytali poszczególne odpowiedzi urzędów, zaznaczając na szablonie właściwą odpowiedź. Dzięki zaangażowaniu wielu osób, z których każda poświęciła ok. pół godziny na czytanie dokumentów, po kilku tygodniach mieliśmy gotowy zestaw danych do podsumowania.

SPRAWDZAMY

J A K J E S T

Serwis powstał dzięki współpracy Sieci Obywatelskiej Watchdog Polska z [Gerere Fun for Good](#)

Na komentarz zasługuje także kwestia odpowiadania przez urzędy na wnioski o informację publiczną. Wysłaliśmy 314 wniosków, a odpowiedzi otrzymaliśmy od 214. Ponad 30% urzędów nie odpowiedziało. Ponieważ mechanizm, z którego wysyłamy wnioski - [fedrowanie.siecobywatelska.pl](https://siecobywatelska.pl) pozwala na sprawdzenie czy nasze listy dotarły, wiemy że w przypadku 11% pojawiły się problemy techniczne z dostarczeniem wiadomości. Pozostałe 20% pozostała jednak bezczynna. W kilku (9) wypadkach odpowiedzi nie były analizowane, z powodów technicznych po naszej stronie. Lista instytucji, których nie wzięliśmy pod uwagę, wraz z przyczynami, dostępna jest w pliku https://siecobywatelska.pl/wp-content/uploads/2019/06/SJJ_papierologia_powiaty_niebrane_pod_uwage.pdf. Zachęcamy do indywidualnego zadawania pytań. Będziemy też wyjaśniali stopniowo przyczyny milczenia i możliwości rozwiązania problemów technicznych w korespondencji.

Przeanalizowane dane w formacie możliwym do przetwarzania maszynowego znajdują się na stronie siecobywatelska.pl, w tekście „ePUAP pułapką dla urzędników”.

Lipiec 2019 roku.